

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

9.439

Hely

Idő

"1848"

Személy

Szerző:

Cím: *Hadtörténelmi séta Budán*

Forrás:

Bn

(Hely)

1822.

(Idő)

11. 24.

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Magyarország

Közp. nyomt. XX.

Hadtörténelmi séta Budán

Házak, melyekben Klapka, Petőfi, Görgei, Hentzi lakott. — Ahonnan Kmetty honvédei és Lotharingiai Károly csapatai rohamra indultak. — A lánchídi golyók és egyéb emlékek. — Aggházy Kamil őrnagy előadása

(A Magyarország tudósítójától.) A budai Hollós Mátyás Társaság ma délután hat órakor a Krisztinavárosi Kaszinó helyiségében összejövetelt tart, amelyen Aggházy Kamil őrnagy, az ismert hadtörténelmi előadást tart Buda hadtörténelméről. Munkatársunk felkereste

Aggházy Kamilt,

aki előadását a következőkben ismertette:

— Előadásom keretében röviden vázolni fogom Buda hadi múltját az ősidőktől egészen napjainkig s e vázlat keretében, hogy úgy mondjam, történelmi sétát rendezek. Sorra veszem Buda uccáit, tereit, házait, melyekhez hadimúltunk egy-egy fényes vagy gyászos emléke tapad és amelyek mellett számtalan budai és pesti polgár halad el anélkül, hogy erről csak sejtelme is lenne.

— Ismertetni fogom a megjelentekkel a Szent György tér történelmi emlékeit; tudvalevőleg itt végezték ki Hunyadi Lászlót, azonkívül Hédervári Kontot és társait. Megemlékezem a harcokról, amelyek itt dűltek 1686-ban és 1849-ben, Hentzi haláláról, akinek élettrajzát eddig ismeretlen adatokkal is megvilágítom. Szólni fogok egész sereg történelmi emlékeiről is. József főherceg palotája részben azon a helyen áll, ahol 1541-ben, 1686-ban és 1849-ben a nagy réseket törték. A falak omladéka ma pázsitos kertek. A várbeli Esterházy hercegi palota előkelő külseje alig árulja el azt, hogy 1849-ben a kertjében volt Hentzi kétezer mázsára rugó puskaporraktára.

— A Fortuna épületében régente fogadó volt és ebben lakott Hentzi tábornok s a közelben lévő fővárosi iskolaépületben haldoklott, míg át nem vitték a hadtestparancsnokságra. A Verbőczy ucca 9. számú kétemeletes házban most a pénzügyminisztérium gazdasági hivatala működik. Valamikor Kossuth Lajos, Czuczor Gergely, Táncsics Mihály, Baithyány Lajos

gróf voltak lakói, mint az akkori Stockhaus fogya. Ott végezték ki 1849 januárjában Szél Vitályos tiróli önkéntes őrnagyot és márciusban Novák Tivadár honvédszázadost.

A most leplezett Kapisztrán-szobor felállításakor számos érdekes lelet került felszínre: fegyverek, ágyugolyók, akadályrótók,

amelyeket most a Hadtörténelmi Múzeum őriz.

— A Pálffy téri villamosmegállónál aligha gondol valaki arra, hogy onnan indultak rohamra Kmetty ezredes honvédei. Ép úgy a szénatéri jégpályán körcsolyázó fiatalok aligha emlékeznek arra, hogy 1686-ban onnan kapaszkodtak fel Lotharingiai Károly csapatai hosszú árokharc drán a Nándorlaktanyánál tört réshez és hogy 1849-ben két hatvanfontos honvéd-mozsárágyú dörgött ott, hatalmas tekéket hajítva a bástyára. A Lánchídon öt golyó nyoma látható ma is, ezek 1849-ben rongálták meg a remekművet. Ezeket a történelmi nyomokat feltélenül meg kell óvni a bevakolástól. Érdekes, hogy a Lánchídfő mellett horgonyzó antantmonitorok helyén 1849-ben a „Nádor“ gőzös állott folyton befűtve, hogy Hentzit baj esetén menteni próbálja. A Krisztinavárosi Színház mellett, a Szent János téren ma is feltelen az a hely, ahol Nagy Sándor József tábornok vezérkari őrnagya, Kleinheintz Oszkár elesett.

— Ma is láthatók a Naphegyen annak a sáncnak a nyomai, amelyek mögül a honvédek ostromgyűi a nagy rést áttörték, Rákosi Jenő lakása közelében. A budai katonai temetőben fedeztem fel újabban Pöstenberg aradi várbanú tábornok özvegyének sírját, aki 1874-ben halt meg 53 éves korában. Sírját a lovag Fackh-család gondozza. A svábhegyi Óravilla volt Görgey főhadiszállása, ott fogadta Klapkát és Petőfit is. Közelében van a Raizzenkopf, 1686-ban Lotharingiai Károly főhadiszállása.

— Az 1686. évi és az 1849. évi ostromok alkalmával elesettek sírjait most kutatom. Máris sikerült néhány eddig ismeretlen hős sírját megtalálnom.

— Előadásom végén azt fogom javasolni, hogy a helyek történetét irassa meg a Krisztinavárosi Kaszinó helyitörténeti kalauz alakjában és a helyek egyszerű, de tanulságos megjelölésére mozzalmat indítson.

Fővárosi házinymoda 1972